

Vlaams
Parlement

vergadering **C114**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 25 januari 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over biolandbouw als voedselstrategie – 938 (2016-2017)	3
VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reconversie van het landbouwbedrijf – 939 (2016-2017)	6
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de rol van de Europese Unie om voedselverspilling tegen te gaan – 955 (2016-2017)	13

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over biolandbouw als voedselstrategie – 938 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, in De Standaard van 18 januari 2017 verscheen onder de titel 'Biolandbouw is hoegenaamd niet milieuvriendelijk' een artikel waarin de thesis ontwikkeld werd dat biolandbouw, in tegenstelling tot wat intuïtief wordt gevoeld, niet beter is voor het milieu dan conventionele landbouw. Bij uitbreiding worden ook de impact van biolandbouw op het klimaat en de wenselijkheid van biolandbouw als voedselstrategie kritisch benaderd.

Dat de conventionele landbouw druk op milieu en klimaat uitoefent die moet worden aangepakt, wordt uiteraard niet in vraag gesteld. Wel gaat het om het kritisch bevragen van de stelling dat biolandbouw per definitie beter is voor mens, milieu en klimaat. Vooral in een dichtbevolkte en sterk verstedelijkte regio als Vlaanderen, is biolandbouw geen evidentie om op grote schaal toe te passen. Er gaan immers oogstverliezen mee gepaard. De schattingen daaromtrent variëren van 20 tot 40 procent. Als we in ontwikkelde landen met biolandbouw evenveel voedsel willen produceren als nu, is volgens berekeningen van Zweedse wetenschappers bijna 70 procent meer landbouwgrond nodig. Daar is in Vlaanderen helaas geen ruimte voor. Er worden eveneens vraagtekens gezet bij de impact van biolandbouw op de milieukwaliteit en biodiversiteit. Die laatste zou in vergelijking met gewone landbouw niet toenemen.

Het mag vanzelfsprekend niet de bedoeling zijn om biolandbouw in diskrediet te brengen. Wel mag de vraag gesteld worden naar de meerwaarde van biolandbouw op ons milieu, klimaat en voedselvoorziening. In uw beleid bestempelt u biolandbouw vaak eerder als een niche. Vanuit economisch perspectief is biolandbouw inderdaad vaak een businessstrategie die leidt tot een grotere toegevoegde economische waarde voor landbouwbedrijven, zeker als ze samen worden gelezen met zelfvermarktning en de korte keten.

Minister, is er wetenschappelijk gefundeerde duidelijkheid over de toegevoegde waarde op ecologisch en economisch vlak van biolandbouw in Vlaanderen? Zo ja, wat zijn daarvan de resultaten? Zo neen, zult u dit laten onderzoeken door een erkende wetenschappelijke instelling? Hoe schat u de plaats van biolandbouw als voedselstrategie voor Vlaanderen in, gegeven de kleinschaligheid, versnippering en sterke verstedelijking van onze regio? Welk potentieel heeft biolandbouw in Vlaanderen rekening houdend met de voorziene landbouwoppervlakte in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en uitgaande van de veronderstelling dat we onze natuurgebieden niet zouden aanwenden voor biolandbouw? Is de aanwending van natuurgebieden voor biolandbouw überhaupt een optie? Welke aanpassingen acht u noodzakelijk aan conventionele landbouwmethoden om de impact op milieu en klimaat te verkleinen, maar ook als strategie om voldoende voedsel te produceren voor een groeiend aantal Vlamingen en een stijgende wereldbevolking?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Ik betreur dat er geregeld een polemiek ontstaat over dit thema. De resultaten van vergelijkend onderzoek tussen de milieu-impact van gangbare en biolandbouw tonen geen zwart-witbeeld. Op sommige vlakken scoort de gangbare landbouw beter, terwijl op andere vlakken biolandbouw het dan weer beter doet.

Een belangrijke handicap of nadeel van de biolandbouw is dat de opbrengsten per eenheid significant lager zijn dan bij de gangbare landbouw, waardoor je per definitie meer eenheden of dus meer areaal nodig hebt om evenveel mensen te kunnen voeden. Mocht de hele wereld overschakelen naar biolandbouw zou dat problemen kunnen geven, zeker omdat in de zich ontwikkelende landen de druk zou toenemen om bossen en natuurgebieden om te zetten naar landbouwgronden.

Er is consensus over het feit dat we deze polemiek moeten vermijden en dat we in de toekomst 'meer met minder' zullen moeten produceren. In de gangbare landbouw worden volop technieken ontwikkeld die het, in combinatie met precisielandbouw, mogelijk zullen maken om meer voedsel te produceren met minder inputs. Bepaalde technieken maken dat mogelijk. Denk aan de ggo-discussie om planten resistent te maken tegen droogte of tegen parasieten.

Biolandbouw heeft zeker zijn plaats in ons voedselsysteem, ook als verdienmodel binnen onze agrovoedingsketen. Er is een duidelijke trend in de samenleving om meer te kiezen voor lokaal geproduceerd voedsel en voor differentiatie van de producten. Ondernemers zouden geen ondernemer zijn mocht men daar niet op inspelen en die opportuniteiten aan zich laten voorbijgaan.

We kunnen dus niet ongenueanceerd concluderen dat het ene model beter is dan het andere. Ik geloof in beide, complementair, en daarom ondersteunen we vanuit Landbouw ook de beide.

Wat betreft wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen, werden al heel wat onderzoeksprojecten gedaan. Het zou ons te ver leiden om dit vandaag in detail te overlopen, maar op de websites van het Netwerk Onderzoek Biologisch Landbouw en Voeding (NOBL) en van het Coördinatiecentrum praktijkgericht onderzoek en voorlichting voor de biologische teelt (CCBT) kunt u heel veel informatie vinden.

De biolandbouw heeft zeker nog groeipotentieel in Vlaanderen. De vraag van de consument naar biologische producten overstijgt onze lokale bioproductie. De evolutie van de rendabiliteit in de gangbare en biologische landbouw zal hierop ongetwijfeld een belangrijke invloed hebben. Maar het zijn de landbouwondernemers zelf die moeten beslissen of ze de keuze al dan niet maken om de overstap naar bio te maken. Wij kunnen hen ten volle ondersteunen via onze maatregelen.

In bepaalde gevallen worden natuurgebieden nu al ingezet voor biorundveeteelt. Vooral begrazing van natuurgebieden door extensief gehouden biorunderen kan tot een win-winsituatie leiden voor zowel eigenaar als landbouwer. Ook voor hoogstamfruit in een agroforestry-systeem zijn er mogelijkheden.

De natuurgebieden die we hebben in de toekomst aanwenden om biologische akkerbouw of groenteteelt op te starten, is niet aan de orde.

Over de verduurzaming van de gangbare landbouw hebben we het hier al vaker gehad. We zien dat milieu-, natuur- en klimaatdoelstellingen steeds meer in het landbouwbeleid worden geïntegreerd. Ook het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) zet daar volop op in.

De technologische evolutie staat niet stil en de nieuwste stallen en machines presteren doorgaans beter op het vlak van duurzaamheid. Vanuit het beleid moeten we dit dus verder ondersteunen.

Net zoals we niet op enkele jaren tijd kunnen verwachten dat alle oude en slecht geïsoleerde gezinswoningen gerenoveerd worden, kunnen we ook niet verwachten van de landbouwondernemers dat de minder duurzame stallen en machines van vandaag op morgen worden vervangen. Maar via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) kunnen we hen ten volle ondersteunen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wou geen pleidooi houden tegen biolandbouw, zeker niet. Ik hoor u graag zeggen dat u het verhaal evenwichtig wil maken, zowel voor de conventionele landbouw als voor de biolandbouw. Het is belangrijk om een goed evenwicht te vinden waardoor een win-winsituatie wordt gecreëerd.

Minister, in welke mate zoeken vertegenwoordigers van de biolandbouw en de conventionele landbouw naar een soort van kruisbestuiving waardoor ze elkaars zwakheden kunnen opvangen en zoeken naar mogelijke samenwerking? Bestaat dit? Zo niet, zou u het positief vinden om overleg tussen beide te organiseren?

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Het thema is hier al vaak aan bod gekomen. Voor de N-VA is dit een en-enverhaal. We moeten als Vlaanderen inzetten op de biolandbouw maar ook op de conventionele landbouw. De vraag van de consument is er en daar moeten we op inspelen – de minister gaf het ook al aan – met onderzoek en innovatie. De biomarkt deed het vorig jaar uitstekend. Er liggen dus kansen voor de land- en tuinbouwsector. In de huidige sfeer van crisis is dat zeker geen onbelangrijk element. 'Groei voor bio' is ook de finaliteit van het strategisch plan Bio en daar staat onze fractie volledig achter.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik heb een vraagje in de rand van de probleemstelling van collega Vanderjeugd, meer specifiek over zijn vierde vraag. Is de aanwending van natuurgebieden voor biolandbouw een optie? We weten allemaal dat er een beetje commotie is geweest – en ik formuleer het voorzichtig – over de mogelijke inplanting van een biobedrijf in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Bij mijn weten mag er in landschappelijk waardevol agrarisch gebied worden gebouwd voor agrarische doeleinden, uiteraard met respect voor de landschappelijke waarde en men kan daarbij een aantal voorwaarden opleggen. Een totaalverbod, zo heb ik het nooit begrepen. Het is wel zo in bouwvrije agrarische zones. Minister, ik hoorde hier graag uw mening over.

Veel landbouwbedrijven worden op dit moment verlaten. Het is niet onbelangrijk dat deze verlaten bedrijven eventueel worden gebruikt om nieuwe bedrijven te vestigen. Maar soms zijn de financiële inspanningen bijzonder hoog, want de oude stallen voldoen niet meer aan de vereisten van de nieuwe technologie die vandaag op de markt is voor nieuwe bedrijven. Kan dit op een of andere manier worden ondersteund, worden gestimuleerd? Zo ja, op welke manier?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik ben blij dat iedereen het erover eens is dat beide modellen elkaar kunnen versterken en dat we in beide moeten investeren. Dat is ook het beleid dat wij op dit moment voeren. We werken ook aan het nieuwe strategisch plan Biolandbouw waarin de groei verankerd zal zitten.

Collega Vanderjeugd, er is nu al overleg tussen de biosector en de meer traditionele landbouw. Het is niet nieuw. Het heeft geen structuur boven zich, dat hoeft ook niet.

Collega De Meyer, natuurgebied op zich sluit niet uit dat er ook een bepaalde activiteit zou plaatsvinden. Belangrijk is dat de passende beoordeling wordt toegepast en dat er geen negatieve, significante effecten zijn. Daar knelt vaak het schoentje.

Een dier is een dier en stoot stikstof uit. Of het dan over biolandbouw of over meer traditionele landbouw gaat, maakt niet veel uit. Er zijn intussen voorbeelden van

hoe er goed kan worden samengewerkt, ook in natuurgebieden waar we vaak de landbouw nodig hebben voor het onderhoud of de verdere ontwikkeling van het natuurgebied.

Wat het landschappelijk agrarisch waardevol gebied betreft, hebben we al geanticipeerd vanuit het beleid. Het klopt dat men in landschappelijk waardevol agrarisch gebied kan bouwen en landbouwactiviteiten kan uitvoeren. We hebben echter vastgesteld dat er zeer strikte interpretaties zijn. Om die reden hebben we in de Codex Ruimtelijke Ordening zoals die nu al tweemaal is goedgekeurd door de regering en binnenkort voor een derde keer om dan vervolgens naar het parlement te komen, verduidelijkt wat er wel en niet kan in landschappelijk waardevol agrarisch gebied zodat daar geen discussie meer over kan zijn.

De verlaten hoeves zitten sterk verweven in het ruimtelijk beleid in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). We zijn gestart twee proefprojecten, in het Pajottenland en in het Meetjesland, om een duidelijke visie te ontwikkelen over waar het met die leegstaande hoeves naartoe gaat. Aan de ene kant willen we daar een toekomst aan geven, we willen ze natuurlijk zoveel mogelijk opnieuw openstellen voor landbouw, maar er zijn ook vragen om daar andere dingen mee te doen. In het Instrumentendecreet dat we momenteel aan het ontwikkelen zijn, zullen we op ruimtelijk vlak een aantal mogelijkheden creëren. Daarin ondersteunen we de omvorming van die hoeves, dat gebeurt met steun van het VLIF. Daarbij maakt het niet uit of het gaat over een verlaten hoeve of een hoeve die wordt geëxploiteerd.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord, ook op de extra vraag van de heer De Meyer die niet echt verband hield met mijn oorspronkelijke vraag.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reconversie van het landbouwbedrijf – 939 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Tijdens Agriflanders organiseerde het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) een studiedag over de vraag of er nog voldoende ruimte zal zijn in Vlaanderen om te boeren. De ruimtelijke concurrentie in het volgebouwde en versnipperende Vlaanderen baart de landbouwers duidelijk zorgen.

Onderzoekster Anna Verhoeve van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) rondde vorig jaar haar doctoraat af over de inname van hoeves en landbouwgronden door niet-agrarische economische activiteiten. Haar vooruitzichten voor het behoud van voldoende landbouwareaal voor landbouwdoeleinden zijn somber indien het beleid ongewijzigd blijft.

Algemeen wordt in landbouwkringen vaak gewezen op de inname van landbouwareaal voor natuurdoeleinden. Uit de cijfers blijkt dat nogal mee te vallen. Er zijn echter processen binnen de landbouw die zorgen voor de inname van landbouwareaal voor niet-landbouwactiviteiten. We denken dan aan verpaarding, vertuining, landbouwhoeves die omgebouwd worden tot autogarages, onder de radar weliswaar, en wellnesscentra. Het zijn minder zichtbare fenomenen die in de schaduw

staan van de grote grondendossiers à la Antwerpse haven. Toch is de urgentie van de problematiek nauwelijks te overschatten. De onderzoekster van het ILVO wijst op het belang om de problematiek zo goed mogelijk in kaart te brengen.

Ook landbouwers of hun kinderen gaan niet altijd vrijuit, want ook zij ontwikkelen niet-agrarische activiteiten in agrarisch gebied om hun inkomen te verhogen of voor verbreding. Niet-landbouwers komen in agrarisch gebied terecht als starter op zoek naar een betaalbare vestigingsplaats, een kleine bedrijfsruimte of om activiteiten te ontwikkelen die gericht zijn op rurale karakteristieken zoals een wellnesscentrum. Anderzijds zijn er activiteiten die systematisch geweerd worden van bedrijventerreinen, zoals dat voor grondwerkers soms het geval is.

De conclusie is duidelijk: vele kleintjes maken een groot. Ook de stijgende grondprijzen zijn daarbij een indicator. Die prijzen zijn misschien gunstig voor de verkopende boer maar voor de boer van de toekomst zijn die dramatisch. De landbouwer zelf draagt met andere woorden ook een verantwoordelijkheid. Dat is belangrijk om weten als we zien dat de gemiddelde boer vandaag 55 jaar is. Velen zullen de komende 15 jaar op pensioen gaan, vaak zonder opvolger voor hun bedrijf waardoor heel wat landbouwgrond beschikbaar wordt. De landbouwsector zelf moet met andere woorden ook dringend aan zelfonderzoek doen om te bekijken welke rol de sector zelf kan spelen om open ruimte te vrijwaren.

Minister, hoe groot is de huidige en toekomstige sluipende inbeslagname van landbouwareaal in Vlaanderen voor niet-landbouwactiviteiten? Welke initiatieven neemt u om dit op te volgen en in kaart te brengen?

Welke opwaartse impact kan dit hebben op de ontwikkeling van de grondprijzen en bijgevolg op de financiële situatie van de landbouwbedrijven?

Welke rol spelen de landbouwers zelf, en in het bijzonder de vergrijzing van de landbouwerspopulatie, in deze evolutie? Welke initiatieven worden genomen om hen te sensibiliseren om de open ruimte voor landbouwdoeleinden te vrijwaren?

Zult u initiatieven nemen om de reconversie van landbouwbedrijven aantrekkelijker te maken en de verkoop van bedrijven en vervanging ervan door nieuwbouw te voorkomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het ILVO schat dat op vandaag gemiddeld 15 procent van het agrarisch bestemd gebied in Vlaanderen niet meer in gebruik is door landbouw. Er zijn verschillende oorzaken die zorgen voor het vrijkomen van agrarische gebouwen: enerzijds het dalend aantal bedrijven in de landbouw, en anderzijds de wijzigende gebouweisen bijvoorbeeld op het vlak van milieu- en dierenwelzijnsnormen die ertoe leiden dat bestaande gebouwen niet meer aangepast zijn aan de bedrijfsvoering.

Accurate monitoring van het feitelijk ruimtegebruik is dan ook opgenomen als operationele doelstelling in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV). Nu gebeurt dat op basis van de inkleuring, maar dan weet men nog altijd niet wat daar precies gebeurt. Op termijn zal dat in samenwerking met het ILVO gebeuren op basis van wat er effectief op het terrein gebeurt.

In ons dichtbevolkt en verstedelijkt Vlaanderen is ruimte een schaars goed dat gegeerd is door vele partijen. Landbouwgebouwen en -gronden worden aanzien als interessante ruimtes om te wonen of te werken. De toegenomen interesse voor dit vastgoed zorgt natuurlijk voor een stijging van de prijzen. Dat heeft vooral een groot effect op de mogelijkheid tot overname van bestaande landbouwbedrijfszetels door startende of uitbreidende landbouwers.

Het hoeft niet noodzakelijk een even groot effect te hebben op de financiële situatie van de gevestigde landbouwbedrijven, aangezien gemiddeld 70 procent van het bedrijfsareaal niet in eigendom is van de landbouwer maar wordt gepacht. De pachtprizen zijn bij wet geplafonneerd en worden driejaarlijks vastgesteld. De evolutie van de pachtprijs is juridisch gekoppeld aan de evolutie van de rentabiliteit van de landbouwbedrijvigheid, hoewel in de onderhandelingen ook de evolutie van de venale waarde een rol speelt. Hierdoor zal een stijging in de venale waarde wellicht ook leiden tot een stijging van de pachtprizen, maar niet in dezelfde verhouding, gelet op de koppeling aan de rentabiliteit.

Zoals eerder aangegeven vindt deze dynamiek deels haar oorsprong in een veranderende landbouwsector op zich. Gebouwen en gronden worden functioneel voor één type landbouw, maar dit belet niet dat ze nog bruikbaar kunnen zijn voor een ander type landbouwactiviteit. Het is een beleidsaandachtspunt om de gebouwen en gronden maximaal te vrijwaren voor toekomstige landbouwactiviteiten en ruimte te geven aan toekomstige landbouwers. Maar de individuele landbouwer en zeker ook de gepensioneerde landbouwer, is niet anders dan de andere marktspelers. Het zijn vooral deze gepensioneerde landbouwers die de meeste landbouwgronden in eigendom hebben. Wij proberen dit thema, onder meer via studiedagen, in de sector voldoende aan bod te brengen. Een van die studiedagen, waar u ongetwijfeld uw inspiratie vond voor deze vraag, vond plaats op Agriflanders.

In het kader van de opmaak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zal ik het principe van zorgvuldig ruimtegebruik en omkeerbaar agrarisch bouwen verder uitwerken.

In het agrarisch gebied is er ruimte voor het oprichten van landbouwbedrijfszetels en -gebouwen. Het aantal landbouwbedrijfszetels neemt netto systematisch af waardoor de landbouwsector een bebouwd patrimonium achterlaat in het agrarisch gebied van waaruit doorgaans nieuwe zonevreemde ontwikkelingen plaatsvinden.

Bij de vestiging van nieuwe of bij de uitbreiding van bestaande landbouwbedrijfszetels wordt in eerste instantie gestreefd naar het hergebruik van het bestaand ruimtebeslag via herstructurering of herontwikkeling van bestaande of recent verlaten bedrijfslocaties.

Om in de toekomst te voorkomen dat goede gebouwen worden gesloopt, onderzoeken we ook de optie waar men bij het opstellen van bouwplannen moet streven naar een bouw waarbij de technische en economische levensduur overeenkomt met de functionele levensduur. Vandaar de ontwikkeling van het principe van omkeerbaar agrarisch bouwen. Landbouwbedrijfsgebouwen zouden zo gecompliceerd moeten worden dat ze per definitie een tijdelijk karakter hebben. Dit kan door zowel het gebouw als de inrichting modulair te maken. Wanneer de landbouwactiviteit dan wordt stopgezet, kan de bebouwing op de site worden ontmanteld en kunnen de bouwmaterialen worden gerecupereerd. Op die manier is de vrijgekomen ruimte opnieuw inzetbaar voor de beroepslandbouw.

Er is een onderzoek opgestart om enerzijds een beleidstraject op te zetten voor het realiseren van een innovatie in de agrarische bouwcultuur waarbij het concept van omkeerbaar agrarisch bouwen vorm krijgt en anderzijds de nodige instrumenten uit te werken om de verhardings- en bebouwingsgraad in de open ruimte te laten afnemen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Er is heel wat te doen over die reconversie die is ingezet. We zullen daar op een goede manier mee moeten omgaan. Er zullen heel wat oefeningen moeten worden

gemaakt waarbij men een afweging moet maken. Taakverbreding is een goede strategie om de land- en tuinbouwbedrijven een beetje winstgevend te maken, maar ze moet ook een meerwaarde blijven bieden voor de land- en tuinbouw.

In het BRV heeft het beleid een areaal vastgelegd van 750.000 hectare voor land- en tuinbouwers. Gisteren heeft mijn fractie samengezeten met de Vlaamse bouwmeester en is er gepraat over hoe alles zou kunnen verlopen. Daar kwamen heel wat interessante opties bij kijken. Dit biedt ook kansen aan de landbouwers, zeker wanneer we het hebben over multifunctioneel ruimtegebruik. Een risico is wel dat die andere functies een andere invulling en de bovenhand zouden krijgen. Vandaar mijn bijkomende vragen. Minister, in welke mate zult u er in het nieuwe BRV over waken dat die multifunctionaliteit ook een troef wordt voor onze landbouwers, en geen bedreiging?

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): We hebben het vaak over ruimte-inname. In het BRV staat dat die landbouwgronden bij voorkeur voor landbouw worden gebruikt en pas in tweede orde een niet-agrarische invulling kunnen krijgen. Hoe zult u dat doen, minister? Een voor de hand liggend instrument is er vandaag niet. Zult u daarop inzetten of gaat het eerder om een wens? Als u zegt dat u wilt gaan naar een omkeerbaar agrarisch bouwen, dan lijkt me dat eerder de andere kant uit te gaan. Hoe zullen we erop toezien dat die landbouwgronden voornamelijk voor landbouwactiviteiten worden gebruikt? Hebt u tools om dat effectief te verwezenlijken?

Andere ruimtelijke principes in het BRV zoals de intensivering en het hergebruik kunnen ook op landbouw van toepassing zijn. Welke instrumenten zijn mogelijk om het hergebruik van die hoeves een agrarische bestemming te geven?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik sluit me graag aan bij deze vraag omdat eenieder erkent dat de ontwikkelingen binnen land- en tuinbouw cruciaal zijn om een sterke land- en tuinbouw op Vlaams niveau te kunnen behouden. Ontwikkelen in Vlaanderen is niet altijd evident. Zo is er de discussie over waar een nieuw bedrijf zich kan inplanten. Is landschappelijk waardevol agrarisch gebied nog agrarisch gebied? Vormt een bedrijf daar dan een onderdeel van het landschap? Daarover ontstaan steeds meer discussies, terwijl het beleid heel duidelijk aangeeft dat er agrarische gebieden zijn waar landbouwbedrijven een heel duidelijke plaats hebben of moeten krijgen. Grond en een bedrijfssite zijn belangrijk om in eerste instantie te kunnen ontwikkelen. Ik steun de vraag op welke manier we datgene wat we beleidsmatig uittekenen in de praktijk meer kunnen ondersteunen en sturen. We hebben zowel nieuwe bedrijfsvormen nodig als vernieuwing op bestaande sites.

Er is de vraag gesteld of u daarvoor over instrumenten beschikt. Minister, ik denk inderdaad dat u vandaag weinig instrumenten in handen hebt. Ik hoor hier wel dat iedereen daar achter staat. Ik kijk eigenlijk uit naar de ontwikkeling van een aantal instrumenten. Kunnen wij op een of andere manier ondersteuning geven aan bedrijfsleiders die 'verlaten' sites een nieuwe invulling willen geven? Er wordt hier gevraagd of we op een bepaalde manier nieuwbouw kunnen voorkomen. Ik ga ervan uit dat nieuwbouw voor bedrijvigheid net wel moet kunnen. We moeten bedrijfsleiders ondersteunen om op bestaande sites naar vernieuwing en modernisering over te gaan. Het gaat immers vaak over oudere bedrijven.

Grond is de belangrijkste productiefactor voor de land- en tuinbouw. U hebt daar net gezegd dat gemiddeld 15 procent naar ander gebruik gaat. Persoonlijk vind ik dat veel. Ik ben nog meer achterovergevallen van de studie in de provincie Antwerpen waar het over 30 procent gaat. Daar wordt 9,8 procent door bos en natuur ingenomen, 6,8 procent door tuinen en 3,6 procent door weilanden en

hobbydieren. Het ene gebruik is al makkelijker omkeerbaar dan het andere. Het ene is dus meer definitief dan het andere. Minister, hebt u een aantal instrumenten voor ogen, bijvoorbeeld fiscale, om het grondgebruik te stimuleren waarvoor het is bestemd, namelijk agrarisch gebruik? Wat zijn de mogelijkheden?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, dit is een belangrijk thema. Ik heb in het kader van deze vraag de cijfers opgezocht. Er is in principe 786.000 hectare afgebakend landbouwgebied. Daarvan wordt 176.000 hectare ingezet voor andere doeleinden. Dat is meer dan 15 procent. Ik doe niets af aan uw cijfers, maar de manier waarop wordt geteld, speelt een grote rol. Er wordt dan wel 685.000 hectare gebruikt door landbouwers, maar daarvan wordt dan weer 75.000 hectare door de landbouwers niet voor landbouw gebruikt. In de realiteit is wellicht 176.000 hectare niet benut. Er is een probleem met meten omdat de aangiftes dit soort gronden niet meetellen. Minister, u zei het zelf al dat het gebruik van landbouwgrond op een andere manier moet worden gemeten. Ik sluit me aan bij uw antwoord.

Ik wil enkele bijkomende suggesties voorstellen in dit debat. Er moet immers zeker iets gebeuren. Er moet een inventaris worden gemaakt van alle niet-agrarische activiteiten en van alle ongebruikte percelen. Dat moet op een relatief permanente manier worden gemonitord. Op die manier krijgen we een zicht op wat er gebeurt op het terrein en kunnen we een evidencebased beleid voeren. Een van de punten is dat grondverkopen in de landbouw niet moeten worden aangemeld of bekendgemaakt. Zou het geen goeie zaak zijn voor jonge starters dat verkopers op zijn minst verplicht worden om verkoop van landbouwgronden publiek te melden? Dan is duidelijk dat die grond wordt verkocht en niet dreigt ontvreemd te worden. Moeten we niet uitdrukkelijk een voorkeurrecht bij de verkoop van landbouwgrond inschrijven voor de landbouwers? Zo zijn we zeker dat de opvolging en jonge starters kansen krijgen. Dat zet natuurlijk druk op vraagstukken zoals het eigendomsrecht. Dat besef ik wel. Hoe ver kun je en moet je daarin gaan? Je kunt echter niet zeggen dat je de landbouwers wilt beschermen en gronden beschikbaar wilt maken, zonder tegelijkertijd harde voorwaarden te stellen inzake het gebruik van die gronden. De modernisering van de Pachtwet is een belangrijk instrument om dat gebruik te garanderen. Ik denk ook dat we een instrument als een grondenbank moeten hebben die sterker en groter is en waarbij de overheid optreedt om op de prijs te wegen en gronden ter beschikking stelt van jonge starters. De prijs van die zeldzamere grond stijgt immers. Er moet dus een heel pluriform systeem aan maatregelen zijn en we moeten daarbij een aantal taboes durven doorbreken.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Er is een soort van 'achterbenutting' van landbouwgronden. Ik ken een aantal mensen die 'herenpachters' zijn. Jonge starters zijn onderpachters van hen. Bestaat daar een inventaris van?

U kent mijn bezorgdheid: 25 procent van de verpachte grond wordt verpacht door juridische personen en maatschappijen en gepacht door juridische personen. Het zou over een paar 100.000 hectaren gaan. We hebben hierover al van gedachten gewisseld, minister. Men moet hiermee ook rekening houden.

Deze twee elementen wou ik even aanhalen. Ze compliceren de zaak, maar ze maken ze ook boeiend.

Jos De Meyer (CD&V): Ik wil me aansluiten bij de collega's. Reconversie van de landbouwbedrijven is een belangrijk actueel thema. Er is een constante in de landbouwgeschiedenis, en dat is dat het aantal landbouwbedrijven hoe dan ook afneemt in Vlaanderen en West-Europa.

Om nieuwe startende bedrijven te stimuleren om zich te vestigen op verlaten landbouwbedrijven, zijn er voldoende instrumenten nodig. Ik wil even wijzen op de zeer hoge kostprijs die er soms is om oude landbouwbedrijven af te breken. Er zijn bijvoorbeeld de mestkelders die in de toekomst geen functie meer hebben voor sommige nieuwe bedrijven. In de stallen van enkele decennia geleden zijn er nog heel veel golfplaten met asbest waardoor de recyclage ongetwijfeld een hoge kostprijs heeft.

Minister, voor de vestiging van nieuwe bedrijven en het bouwen van nieuwe bedrijven zijn er uiteraard VLIF-middelen, maar voor de afbraak zou toch eens moeten worden nagegaan hoe we dit financieel kunnen ondersteunen.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het is een interessant debat waarin zeker het laatste woord nog niet is gezegd. Ik voel een zeer ruime consensus, ook bij de oppositie, en dat vind ik heel positief. De richting die we inzetten met het BRV om niet alleen de bestemming te monitoren maar ook het effectieve gebruik, wordt heel breed gedragen. We zullen er heel zeker werk van maken.

Waar een beetje aan wordt voorbijgegaan in de discussie, vind ik, is het principe binnen de ruimtelijke ordening dat agrarisch gebied en ook landschappelijk waardevol agrarisch gebied nog altijd voorbehouden is voor agrarische activiteiten. Men kan niet zomaar voor van alles en nog wat een vergunning krijgen.

Wat ook helemaal niet aan bod is gekomen, is dat in het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen een doelstelling is opgenomen om in 2040 te komen tot nul extra ruimte-inname. In het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen staat nog een andere belangrijke doelstelling die nooit wordt vermeld. Ze loopt tot 2050 en bepaalt dat in het buitengebied effectieve verharding tegen 2050 met 20 procent naar beneden moet. Als we praten over modulair bouwen, collega Engelbosch, is het niet de bedoeling om te zeggen dat er van alles anders kan gebeuren, maar dat de verharding in het buitengebied naar beneden moet en dat we die ruimte weer zullen moeten openmaken. Dit moeten we ook meenemen wanneer we de instrumenten ontwikkelen.

U weet dat we volop werken aan een Instrumentendecreet om het BRV ook in de praktijk uit te rollen, maar we wachten er ook niet op. We zijn al bezig met proefprojecten – ik heb er al naar verwezen – om een aantal instrumenten te ontwikkelen. Fiscale instrumenten zijn er natuurlijk ook een deel van. Ik kan dit niet vanuit mijn bevoegdheid alleen doen, ik zal daar uiteraard ook de bevoegde minister voor nodig hebben. Ik geloof wel heel sterk dat je via fiscale maatregelen kunt sturen. Dat is ook een van de redenen waarom in het kader van de herziening van de pachtwetgeving vaak wordt verwezen naar fiscale instrumenten.

Het voorkeurecht voor landbouwers bestaat al deels in de pachtregelgeving. Men vraagt hier of dat niet kan worden verruimd. In het kader van de instrumenten en het flankerend beleid moet dit zeker aan bod komen.

Collega Rombouts, u verwijst naar de cijfers in Antwerpen. Er zijn allerlei cijfers. Er wordt van alles onderzocht, maar ik denk dat we vooral een goed instrument moeten maken waarmee de monitoring correct gebeurt zodat we echt een duidelijk zicht hebben op wat er gebeurt.

De bekendmaking van de verkoop van gronden wordt ook onderzocht in het kader van de instrumenten.

Voor het verbouwen van stallen en de sanering van asbest, wil ik verwijzen naar het Asbestafbouwplan dat wij met de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) opmaken. Een van de projecten gaat over agrarische gebouwen. Er wordt nagegaan welke middelen daarvoor worden ingezet. Het feit dat het VLIF

daarvoor zou kunnen worden aangewend, komt in dat kader ook aan bod. De agrarische sector is een van de topprioriteiten omdat er heel veel asbest in de gebouwen zit.

Collega Vanderjeugd, de verweving en multifunctionaliteit zit ook heel uitdrukkelijk in het BRV. Het is geen gemakkelijke oefening. Aan de ene kant vindt iedereen, ook ik, dat je het agrarisch gebied moet voorbehouden aan landbouw. Dat willen we ook doen en we willen ook dat de ruimte die vrijkomt, kan worden gebruikt door de resterende ondernemers op het platteland.

Aan de andere kant zie je natuurlijk dat er ook wel vragen zijn om misschien nog iets meer te kunnen doen in die leegstaande hoeves dat dan niet in strijd is met die agrarische activiteit. Dat is een heel moeilijke afweging. Door die proefprojecten proberen we een duidelijk kader te hebben om dat goed te definiëren, zodat we niet in de problemen komen. Denken we bijvoorbeeld aan hoevetoerisme, dan is dat een bijkomende activiteit, maar dat kan op een bepaald moment wel eens uitgroeien tot iets meer toeristisch, waarbij er niet echt meer sprake is van agrarische activiteit. Het zijn die zaken waarover we goed moeten nadenken. Hoe kunnen we dat in een format gieten zodat er wel een en ander mogelijk is, zonder de hoofdbestemming van dat platteland, en vooral dan van dat agrarisch gebied, in het gedrang te brengen? Dat is geen gemakkelijke oefening. Dat is ook een heel dubbel verhaal in de landbouw zelf. Zolang men zelf een actieve boer is, vindt men dat het allemaal voor actieve landbouwers moet zijn, maar als men eenmaal geen landbouwer meer is en men wil een andere bestemming geven aan die hoeve, wat soms financieel interessanter is, dan krijgt men natuurlijk plotseeling een heel andere mening, omdat het natuurlijk financieel veel interessanter is om daar een andere bestemming aan te geven.

Dat zijn dus allemaal elementen die we moeten meenemen. Ik vind het echter een heel boeiende oefening. Er is al schitterend werk gebeurd hierover, ook binnen het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO). Daar zijn twee onderzoekers die daar een heel mooie visie op hebben. Er was inderdaad die studiedag. Een suggestie aan de commissie is dat ze misschien die mensen eens zou uitnodigen, misschien ook samen met de commissie Ruimtelijke Ordening, want dat zit zo'n beetje op de wip tussen Landbouw en Ruimtelijke Ordening. Dat laat ik echter uiteraard over aan de wijsheid van deze commissie.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik ben in ieder geval tevreden dat zowel de oppositie als de meerderheid in dit debat op dezelfde lijn zit, dat we dezelfde bezorgdheden uiten, namelijk dat we hier in Vlaanderen voldoende landbouwareaal zouden kunnen blijven garanderen voor onze landbouwers. Het is goed dat u werkt maakt van diverse instrumenten. Dat zal ook nodig zijn. Zoals u zelf aanhaalt, is dit immers een dubbel verhaal. Het lijkt me ook belangrijk te gaan meten wat er in de praktijk gebeurt in bepaalde loodsens. De activiteiten die er soms gebeuren, zijn immers soms allesbehalve datgene waarvoor het werd ingekleurd. In mijn eigen gemeente al hebben we bijvoorbeeld activiteiten van busfirma's gehad, schrijnwerkers, stalbewerking... (*Opmerkingen van Bart Caron*)

In serres in onze gemeente hebben we ook nog andere zaken meegemaakt. Het is dus belangrijk te meten wat er op het terrein gebeurt, om alles goed in kaart te brengen en de juiste beslissingen ten gunste van de toekomst van onze landbouwers te nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de rol van de Europese Unie om voedselverspilling tegen te gaan – 955 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Sabine Vermeulen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, wereldwijd gaat naar schatting ongeveer een derde van voor mensen bedoeld voedsel verloren. Exacte cijfers zijn moeilijk te achterhalen, maar geschat wordt dat wereldwijd jaarlijks 1,3 miljard ton bruikbaar voedsel niet wordt opgegeten. Dat is genoeg om 2 miljard mensen te voeden. Ondertussen lijden meer dan 800 miljoen mensen honger in de wereld.

De Europese Rekenkamer stelt dat de Europese Unie tekortschiet in het nemen van maatregelen om voedselverspilling tegen te gaan. Er is een gebrek aan coördinatie door de Europese Unie. Bovendien zijn de maatregelen te versnipperd en te onregelmatig. Wat we nu nodig hebben, is een betere afstemming van het bestaande beleid, een betere coördinatie en een duidelijke beleidsdoelstelling om voedselverspilling te verminderen, aldus Rekenkamerlid Bettina Jakobsen. In Vlaanderen doen we het niet slecht, volgens dit rapport. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) berekende dat de Vlaming gemiddeld 38 kilogram per jaar verspilt. Dat is natuurlijk nog steeds te veel, maar u moet dat stellen tegenover een Europees gemiddelde van 115 kilogram.

Over het algemeen zijn de voedselverliezen in onze land- en tuinbouwsector aan de lage kant. De reststromen uit de land- en tuinbouw zijn beperkt, namelijk 3 procent. De landbouwsector valoriseert veelal reststromen uit de voedingsindustrie als organische meststof of als veevoeder. De symbiose tussen diverse bedrijven zal mogelijk nog meer toenemen in de toekomst. Naast het terugdringen van voedselverliezen moet worden ingezet op het terugdringen van voedselverspilling bij de consumenten.

Minister, uiteraard hebt u kennis genomen van het rapport van de Europese Rekenkamer. Onderschrijft u hun aanbevelingen? Hoe staat u tegenover een sterkere coördinerende rol van de EU om voedselverspilling nog meer tegen te gaan? De Vlaming verspilt per jaar gemiddeld veel minder voedsel dan het Europees gemiddelde. Wat maakt dat Vlaanderen sterker is in het tegengaan van voedselverspilling, en hoe kunnen we die trend nog voortzetten? Met het EU-platform om voedselverspilling tegen te gaan wordt ook het uitwisselen van beste praktijken beoogd. Welke beste praktijken draagt Vlaanderen bij tot het platform? Op welke wijze zult u in de toekomst verder inzetten op het tegengaan van voedselverspilling doorheen de agrovoedingsketen en bij de consument?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, natuurlijk kennen we het rapport van de Europese Rekenkamer over de huidige Europese aanpak inzake voedselverspilling. In het rapport zitten ook aanbevelingen om de aanpak te versterken. Ik ga er ook van uit dat de Europese Commissie uiteraard daarmee aan de slag gaat.

Het rapport bevat ook acties waar we in Vlaanderen al op inzetten, en die ook zijn opgenomen in onze Ketenroadmap Voedselverlies. Zo is de preventie van voedselverlies een belangrijke aandachtspunt in de gemeenschappelijke marktordening voor groenten en fruit (GMO groenten en fruit), maar ook bijvoorbeeld in het Vlaamse visserijbeleid. Dat zijn maar twee voorbeelden die ik geef om aan te tonen dat we daar al op inzetten.

Vlaanderen is een voorstander van een coördinerende rol van de Europese Unie in dit dossier, omdat we een aantal zaken toch echt gemeenschappelijk moeten aanpakken, zoals een gemeenschappelijk kader voor de definiëring en monitoring van voedselverliezen, waar we vanuit Vlaanderen Europees ook heel actief toe bijdragen.

De hefbomen zitten ook in Europa. Ik denk aan het beleid rond voedselveiligheid, het visserij-, het milieu- en het landbouwbeleid. Als Europa van de preventie van voedselverlies een belangrijk principe maakt, is het voor ons van belang dat er instrumenten zijn die Europa uitwerkt. Wij zullen dat in Vlaanderen ten volle uitrollen.

Uit de beschikbare cijfers blijkt dat het voedselverlies in de Vlaamse huishoudens lager ligt dan het Europese gemiddelde. Wij hebben een sterke traditie in afval en recyclage, daar zijn we kampioen in. Dat zie je ook in die voedseloverschotten.

Maar niet alle cijfers zijn echter zomaar vergelijkbaar. Er is nood aan meer harmonisering van definities en meetmethoden. Net daarom heb ik mijn diensten aan het werk gezet om in samenwerking met onze ketenpartners op een transparante manier data te verzamelen voor heel de Vlaamse agrovoedingsketen. We baseren ons daarvoor op de Europese kwaliteitsleidraad voor monitoring van het project EU-FUSIONS (Food Use for Social Innovation by Optimising waste prevention Strategies) en dragen zo bij tot de harmonisering. Later dit jaar zal het eerste monitoringrapport verschijnen.

Vlaanderen speelt een actieve rol op het Europese niveau. We volgen dat platform op en zetelen ook in de Europese expertengroep. Onze aanpak van de problematiek door via samenwerking met heel de keten te komen tot een gezamenlijk actieplan, wordt zeer geapprecieerd. Ook onze inspanningen op het vlak van kennisopbouw en monitoring zijn mooie voorbeelden voor andere lidstaten. We trekken samen met Nederland aan de kar om vooruitgang te boeken in dit dossier. Zo organiseerden we een jaar geleden samen met de Nederlanders een inspiratieseminarie voor beleidsmakers. De Europese Commissie kwam er zelfs inspiratie opdoen om er in het kader van de circulaire economie mee aan de slag te gaan. Door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) werden we vorig jaar gevraagd om de resultaten van onze aanpak te delen.

U vroeg ook nog naar onze toekomstige acties. We rapporteren jaarlijks over de uitvoering van de ketenroadmap. In de komende maanden verschijnt een nieuw voortgangsrapport, waarbij we enkele realisaties extra in de kijker zullen zetten. We zullen dan ook de monitor met de nieuwe cijfers klaar hebben. We brengen dus niet alleen de situatie in kaart, we tonen ook dat we er samen met de ketenpartners iets aan willen doen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, zowel uit uw antwoord als uit uw beleid blijkt dat u de problematiek zeker ter harte neemt. Enkele maanden geleden hebben we een resolutie over voedselverlies unaniem goedgekeurd in de commissie en de plenaire vergadering. Ik heb toen gesuggereerd om daar een amendement over de sensibilisering van de consument aan toe te voegen, en dat is ook gebeurd. Dat is bijzonder belangrijk.

Toevallig las ik gisteren een artikel over een onderzoek van de universiteit van Wageningen in vijf verschillende landen. Daaruit blijkt dat slechts 2 procent van de mensen een appel met een vlekje erop in zijn winkelmandje legt. Amper twee op tien consumenten eten een geblutste appel. Een brik fruitsap met een deuk erin hoeven we niet meer. De kritische burger die staat voor duurzaamheid, is soms iets minder kritisch voor zichzelf als consument. Daar mogen we nog meer dan een tandje bijsteken.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Minister, ik heb een cynische bemerking. Alles wat wordt verspild, werd eerst verkocht. Er is dus een economische impact op wat het verspilde heeft opgebracht, en ook een negatieve impact op de recuperatie of de vernietiging van het verspilde. Ik vermoed dat de verspilde kwantiteiten niet de verplichte verspilde zijn. Twee jaar geleden werden appels en peren vernietigd. Zitten die wel of niet in die statistieken?

Dan nog een algemene bemerking. We moeten voorzichtig zijn met de uitvoer van wat hier zou kunnen worden verspild naar derdewereldlanden, want dan dood je daar de lokale landbouw. In de ontwikkelingslanden verdwijnt een derde van de oogsten alleen al doordat ratten en ander ongedierte dat oppeuzelen in de stockageplaatsen.

Minister, het is goed dat wij koploper zijn. Kunnen we dan benchmarking doen met andere landen in de Europese Unie? Hebt u enig idee van wat er met het verspilde voedsel gebeurt? Wordt het vernietigd, wordt het afval of wordt het op een of andere manier op een andere bestemming benut?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): In het begin van de legislatuur hebben we in dit parlement hierover een resolutie goedgekeurd. Er zijn goede acties en monitoring door de overheid. We zetten dus stappen vooruit, wat echter niet betekent dat we het op het Europese niveau niet nog beter en gecoördineerd moeten doen.

Ik wil het ook nog even hebben over de geblutste en geplekte vruchten en de mate waarin de mensen die meenemen. Er zijn wel grootwarenhuisketens die ondertussen een aparte categorie maken voor hun aanbod van bijvoorbeeld misvormde wortelen of geplekte appels.

Cruciaal hierin is dat het niet gaat over die bruine plek op die appel. Die kan natuurlijk niet in dezelfde mand liggen als de appel zonder die plek. Het gaat erover dat men strategieën moet ontwikkelen. Misschien is de bruine plek op de appel een slecht voorbeeld. Ik denk dat de vorm van vruchten belangrijker is om het onderscheid aan te duiden. De kwaliteit is namelijk hetzelfde. Door de markt en gewoontevorming hebben we ons een zeker beeld gevormd van hoe een tomaat, een appel, een banaan, een komkommer er moet uitzien. In die zin hebben we nog een pak werk om in Europees verband, door middel van een apart aanbod in een aantal warenhuizen – wat al gebeurt – de consument daarvan een stukje bewust te maken. Dat zou ik graag zien gebeuren. Als er voldoende prijsverschil is, kunnen we dat volgens mij voor een belangrijk deel opnemen.

Iedereen die ooit een moestuin heeft gehad of heeft, is daar volgens mij wel toe bereid. Let daar eens op, bij uzelf en bij uw familie. De wortelen uit uw moestuin zien er meestal niet zo mooi uit als de wortelen uit de winkel. Is dat niet zo? Misschien niet bij u, mijnheer De Meyer. Ik kan aannemen dat u een crack bent in het tuinieren. Maar bij mij is het wel altijd zo geweest. En tóch eten we die graag op. Dat witloof ziet er net iets minder vast uit dan het witloof dat we in de winkel kopen. En toch doen we dat, omdat we die vrucht van de natuur in die ontwikkeling appreciëren en omdat we de smaak ervan heel erg herkennen. Ik denk dat we dat bewustzijn bij veel mensen kunnen overbrengen. In die zin moeten we af van het ideale model van een vrucht.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Meyer, bij de aanpak van voedselverlies is net die sensibilisering naar de consument een van de pijlers. Daarop wordt volop ingezet.

Mijnheer Caron, initiatieven die de supermarkten nemen, zijn ook van daaruit opgestart. Je ziet daarvan de eerste resultaten. Ik ben het er volledig mee eens dat dit de weg is die we verder moeten inslaan. Er gebeurt een en ander mee in het onderwijs. Men probeert daarmee aan de slag te gaan. Zo is er binnen milieuzorg op school aandacht voor het tegengaan van voedselverspilling.

Mijnheer De Croo, de interventie zit niet in de cijfers. Het gaat ook niet echt over pure verspilling. Vaak wordt het ook nog als een toepassing gebruikt.

Wat gebeurt er met de overschotten? Ze worden soms gebruikt als een soort brandstof, maar vaak ook als diervoeding en dergelijke. Het is dus niet zo dat alles zomaar vernietigd wordt. Soms heeft het nog een toepassing. Dat geldt ook voor die voedselverliezen.

Maar iedereen heeft zijn eigen meting en eigen definitie. Daarom stel ik voor dat er binnen Europa een eenduidig monitoringsysteem zou moeten komen, dat iedereen op dezelfde manier monitort. Want je kunt natuurlijk zeggen: 'Alles wat gebruikt wordt als voer voor de dieren, valt daar wel of niet onder.' Je kunt daarin een onderscheid maken en dat maakt het ons moeilijk om de cijfers met elkaar te vergelijken.

Mijnheer De Meyer, ik heb daarnet al gewezen op de sensibilisering. We zullen binnenkort de resultaten hebben van een onderzoek dat is gebeurd rond de cosmetische eisen die consumenten stellen aan voeding. We kunnen dan bekijken hoe we daar meer mee aan de slag kunnen gaan. Dat thema zal niet meer weggaan. Het is een bijzonder belangrijk thema.

We hebben hier ook al discussies gevoerd over het feit dat er heel wat initiatieven gebeuren, ook richting Voedselbank, om een aantal onverkochte goederen op die manier een goede en correcte bestemming te geven. Ook dat wordt verder ondersteund.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Mijnheer Caron, als ervaringsdeskundige kan ik zeggen dat wie een eigen moestuin heeft, minder bekommerd is om het cosmetische aspect van de vruchten die hij oogst.

Minister, ik hoop dat deze vraagstelling en het zinvolle gesprek dat we hebben gevoerd, een stimulans is om uw beleid op dit vlak voort te zetten en waar moet, zeker op Europees vlak, eventueel een tandje bij te steken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.